ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XXIII Ч. 7-8 (262-63)
ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1976

Розгадаймо!

ПЛАСТОВЕ ДОБРЕ ДІЛО

Поможіть новакові знайти дорогу на гору.

ХОДЯЧИЙ НАПЛЕЧНИК

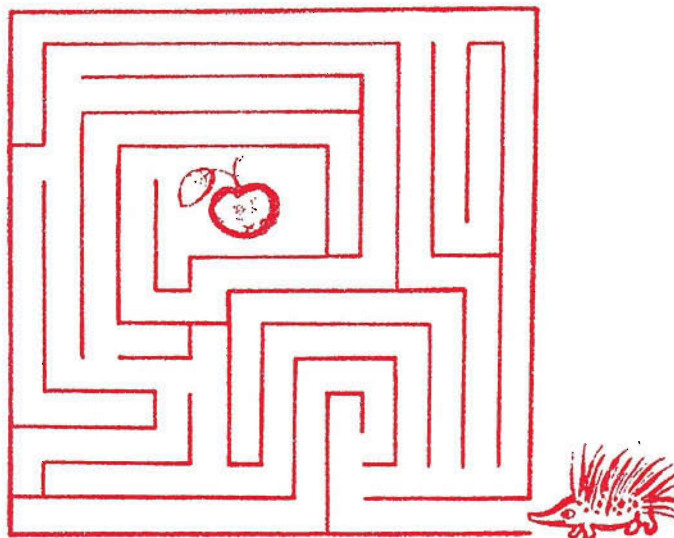

Відповіжте х т о цей наплечник.

ХТО ЦЕ?

Хто влітку наїдається,
А зимою висипляється?

ЛЯБІРИНТ

Поможіть їжачкові знайти дорогу до яблука.

ШАРАДА

Перша частина — сливки половина,
Квітка червона — друга частина.
Цілість — повзає поволі
В лісі, в полі.

Б. Д.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ „ВЕСЕЛКИ" ЗА ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 1976: ЗАГАДКА-НЕДОМОВКА: Горобець. ХТО Я? Світлячок. ХТО ВІН? Метелик. ЯКІ РОДИ ГОРОДОВИНИ? Буряк, салата, капуста, огірок. ЯКІ ЦЕ ДЕРЕВА? Дуб, сосна. ЩО ЦЕ? а) Їжак. б) Слимак (равлик) і черепаха. в) Картопля. г) Капуста. ХТО ЦЕ? Вивірка (білка). ХТО ЦЕЙ МАНДРІВНИК? Слимак (равлик).

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи — Люди Павлів

Published monthly, except June to September Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303
Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Юрій Козак — Страшна пригода таборовика

Ганна ЧЕРІНЬ

МАРШ ПЛАСТУНІВ

(Ілюстрація Юрія Козака)

Ми веселі пластуни,
Краю рідного сини.
Що не крок, то відкриття,
В мандри кличе нас життя.

За красу і за добро
І за рідний наш Дніпро
Ми готуємось у бій.
Не страшний нам буревій!

Ми відважні пластуни,
Українські ми сини.
Для науки й відкриття
В мандри кличе нас життя.

Галина ЧОРНОБИЦЬКА

Ілюстрації Юрія КОЗАКА

ВИГАДЛИВІ ЮНАКИ

Ми веселі юнаки,
ми мандруєм залюбки,
і взяли собі на плечі
величезні рюкзаки.

Раз, два! Раз, два!
У похід ідемо,
рюкзаки несемо.
Ох, важкі!

Вирушаємо у путь.
Ти, передній, не забудь
завернути до крамниці,
де бальони продають.

Раз, два! Раз, два!
У похід ідемо,
рюкзаки несемо.
Ой, легкі!

Пояснення: р ю к з а к — ранець, наплечник (rucksack, knopsack, pack); п у т ь — дорога.

ОКСАНИНІ ВАКАЦІЇ

(Ілюстрація Ніни Мриц)

В лісничівці серед гаю,
Коло срібного ручаю
Щонеділеньки на ґанку
Бачать зайчики Оксанку.

Хоч живе Оксанка в місті
Миль за сто, а може й двісті,
До пташаток на дозвіллі
Їде радо щонеділі.

Хор пташат співає в лісі,
В темнім лісі, на горісі,
На дубочку, на калині,
У зеленій яворині.

На „добрийдень" хор Оксанці
Починає пісню вранці,
А коли настане вечір,
На „добраніч" їй щебече.

Гарно в лісі, мов у раї,
Дівчинка гриби збирає
І пташатам з-між дубків
Дякує за гарний спів.

Ролиник

НАША ПРАЦЯ

К. ПЕРЕЛІСНА

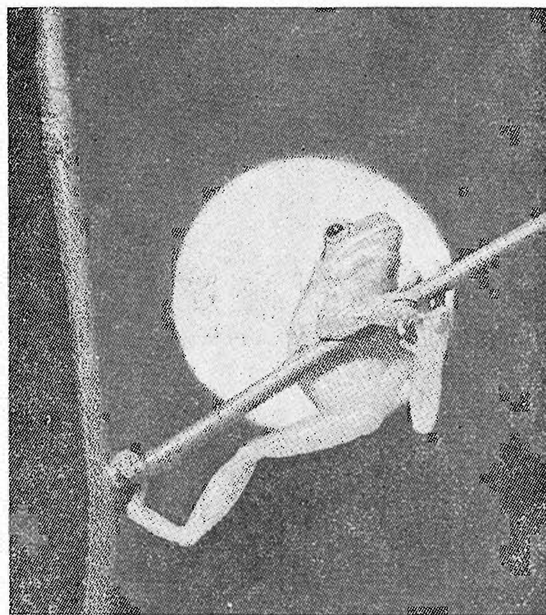
Як настане тепле літо,
Стільки праці у садку:
Поливай, прополюй квіти,
На доріжку сип піску.

Та нам праця та любенька,
Нас не треба підганять,
Знаєм – квіти запашненькі
Нам подяку шепотять.

ПРИГОДА ЗЕЛЕНОЇ ЖАБКИ

Молода зелена жабка сиділа в садку на калині й розглядалася. Її шкіра була така ж зелена, як і листки калини. Тож ворогам було тяжко її побачити. Надворі було гаряче. Жабці хотілося помандрувати кудись, де холодніше й де, може, легше буде зловити якусь мушку, щоб заспокоїти голод.

Внизу було багато зелені. То був город. Жабці здавалося, що там холодніше і скоріше можна буде знайти поживу. Злізла вниз. Це не було тяжко зробити, бо в жабок на кінцях пальців є липкі міхурчики. Ними вони придержуються галузок, коли лазять по дереві і кущах.

Опинившись на землі, жабка помандрувала між городину. Тут справді було прохолодно. На листках рослин сиділи мушки, і вона ними поласувала. Потім її зір спинився на купині ясно-зеленого листя. Це вона побачила вперше за своє недовге ще життя. То була велика головка зеленої салати. Жабці сподобалося це затишне місце, вона залізла між листки й задрімала.

Збудив її якийсь незвичний рух. А було це зовсім просто: тітка Тетяна, власниця городу, готувалася варити обід. Вона пішла в город і зрізала ножем ту головку салати, де дрімала жабка. Принесла салату до кухні, поклала в миску й налила води, щоб салату помити. Тим часом пішла по стільницю, щоб покраяти листки.

Від холодної води жабка прокинулась, вилізла з-поміж листків, сперлася передніми лапками на край миски і стала розглядатися. Тітка вернулася до кухні, побачила в мисці непроханого гостя і — зчинила крик. А це не таємниця, що деякі жінки бояться чи бридяться жаб, навіть таких малих і гарненьких, як наша зелена жабка. Почувши крик, до кухні прибігли діти. Побачили жабку й також закричали, але не зі страху, а з цікавости чи, може, з радости, що в хаті з'явився такий незвичайний гість.

— Викиньте її геть! — вигукувала тітка.

На рятунок жабки став Юрчик. Він ходив до школи і вже чув від учительки про зелені жабки, але живої ще ні одної не бачив. Він знав, що зелені жабки — пожиточні створіння: живуть на деревах і їдять шкідливих комах. Він був пластуном-новаком і пам'ятав, що пластуни повинні любити тварин і не кривдити їх. На велике здивування тітки, він узяв жабку в руку і почав до неї приглядатися. Жабка охолола з переляку й сиділа тихо в Юрчиковій долоні.

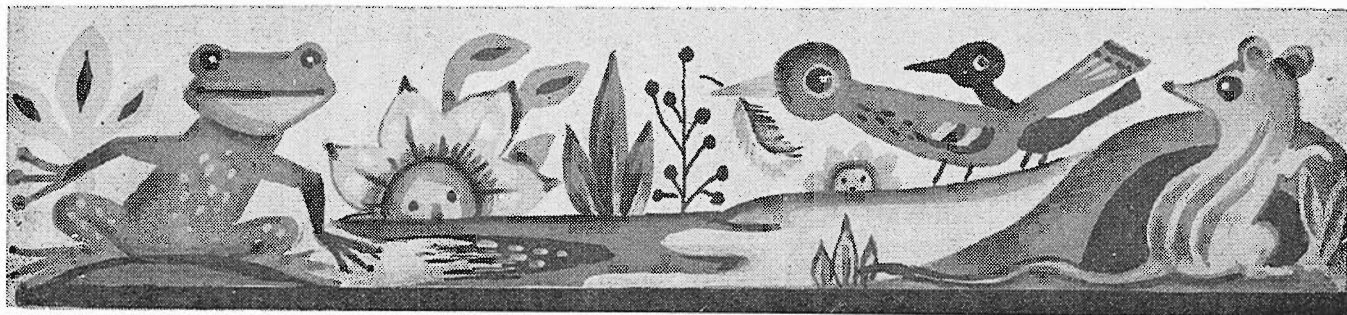
Дальшу долю жабки вирішив Юрчик: її треба винести надвір і покласти на листок дерева, бо там їй місце.

Так і сталося. Діти побігли в садок із жабкою. Юрчик держав її в долоні, щоб не вискочила. У садку поклав жабку на листок калини.

Так закінчилася перша мандрівка зеленої жабки. Закінчилася щасливо завдяки Юрчикові-пластунові.

О. З.

Пояснення-словничок: **калина — кущова рослина, що має білі квіти і чорні гіркі ягоди (gwelder-rose); стовбур дерева — stem, trunk; липкий — gluey, sticky; міхурчик — bladder; поласувати чимось — з'їсти зі смаком; бридитися — відчувати відразу (to have an aversion); охолонути з переляку — to stop being frightened.**

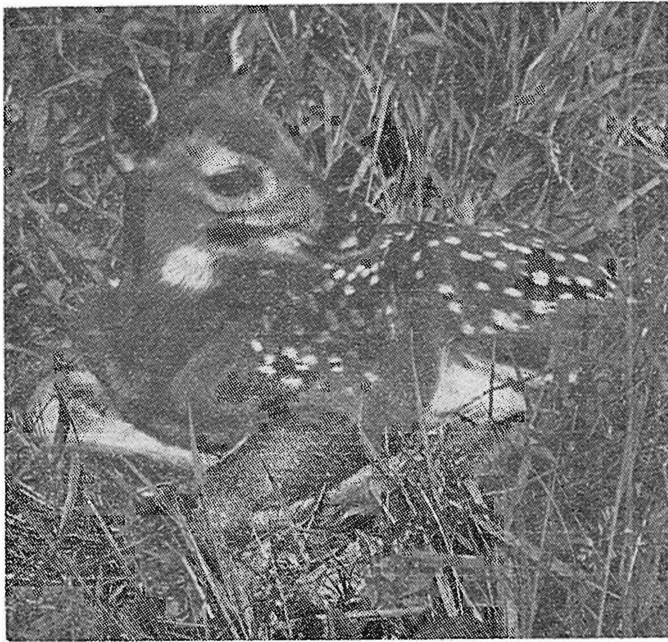

Леонід БАЧИНСЬКИЙ

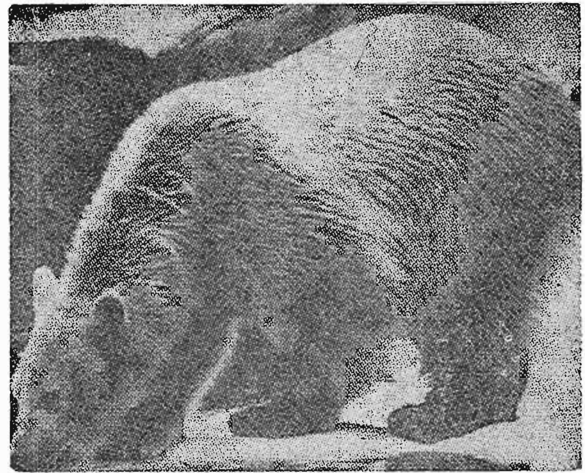
САРНЯТКО І ВЕДМЕДИК

Рано раненько, ледве почало світати, на березі річки Лімниці сталася цікава подія.

У смерековому лісі в наших горах Карпатах полювали на сарни. Мисливці вбили сарну-маму. Сиріткою лишилося мале сарнятко з білим хвостиком. Плакало, сумувало, шукало мами. Та даремні були всі його зусилля. Голодне й змучене сарнятко Білий Хвостик пішло напитися водички.

Ледве вийшло з лісу й підійшло до потічка, як несподівано зустрілось з малим чорним ведмедиком.

Ведмедик був сам. Чи мама його була хвора, чи його спіткала така ж доля, як сарнятко — того не знаю.

Ведмедик сперся передніми лапками на повалене дерево, а за два кроки від нього пристануло, ні живе, ні мертве сарнятко-сирітка.

Стояли, дивились одне на одного, перелякані, бідні, без мами, і не знали, що робити — чи в ліс тікати, чи йти до води. Я стояв збоку і був цікавий, чим це скінчиться.

Та ось почалась між ними розмова. Що вони між собою говорили я не дочув, а підслухувати не годиться. Та я побачив, що в їхніх очах з'явилась наче усмішка і вияв довір'я. Вони раптом пішли напитися водички, а потім дружньо побігли в ліс.

Я дуже тішився, що й між дітьми диких звірів буває згода й приязнь.

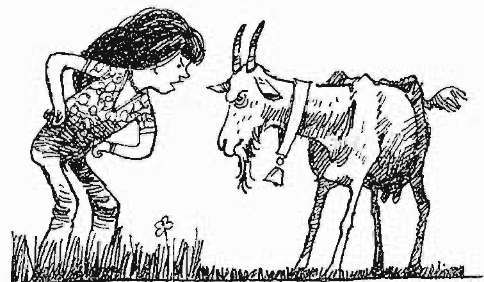
Ганна ЧЕРІНЬ

Ілюстрація Юрія КОЗАКА

КОЗА

Якось я побачив Зою,
Що сварилася з козою:
— Ти погану маєш звичку —
Нам підскубуєш травичку.
Не шануєш ти краси,
Все їси, їси, їси . . .

А коза відповіла:
— І від вас немало зла!
Тільки підросте, то вже
Тато твій траву стриже!
А для мене ваші трави —

То найкращі в світі страви.
Тож не тратьте силу й час:
Я цей труд зроблю за вас!

Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрація Юрія КОЗАКА

НАЙКРАЩІ КОНІ

Гляньте тут, які веселі
Братік Лесь, сестричка Доня,
Бож вони на каруселі
Їдуть на веселих конях.

„Добрі авта! – каже Доня. –
Літаки теж не погані,
Та таки найкращі коні,
Бо ті коні – дерев'яні!"

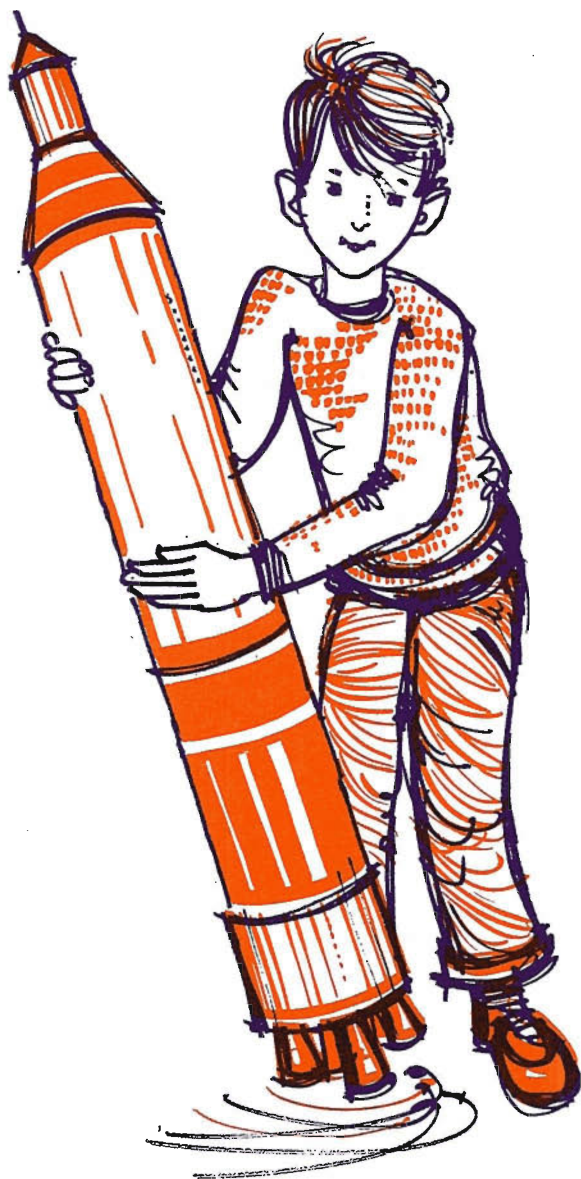

Г. ЧОРНОБИЦЬКА

РАКЕТА

(Ілюстрації Богдана Божемського)

Я ще в кімнаті по паркету
тягну малу свою ракету.

А треба швидше підростати,
я ж космонавтом хочу стати,

щоб у кімнаті не сидіти,
щоб аж на Місяць полетіти!

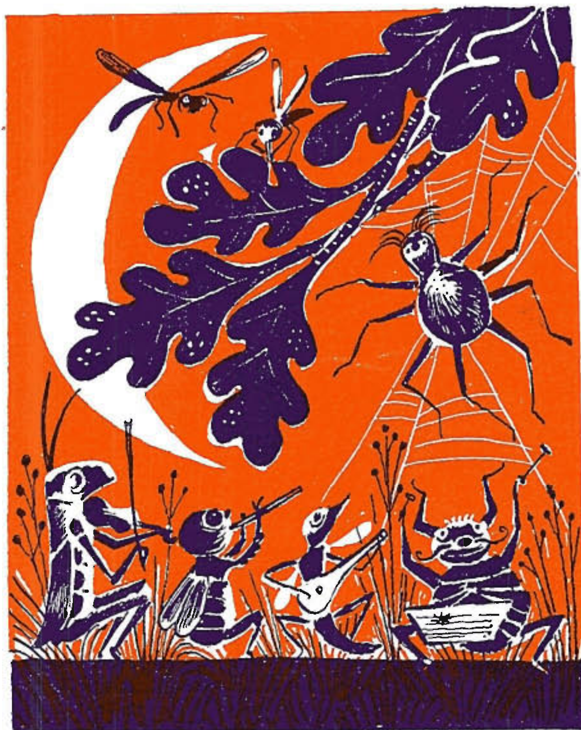
Ганна ЧЕРІНЬ

КОНЦЕРТ

(Ілюстрація Едварда Козака)

Як засяє перша зірка,
Хто це так в садочку цвірка?
Там, в зеленій конюшині,
В нас концерти комашині.

Диригентом там павук,
Всіх вісьмох вживає рук
І читає без турботи
З павутиння ткані ноти.

Перед ним сидять музики,
Голосні, хоч невеликі.
Як спадуть на землю тіні,
То й почнуть концерт вони:

Комарі — на мандоліні,
А на скрипці — цвіркуни.
На сопілках мухи грають,
Жук узявся за цимбали.

Грає музика під дубом
Без спочинку, без кінця.
Тільки шкода, що на бубон
Не знайшлося фахівця . . .

Бо комашки всі маленькі,
Їхні лапки — залегенькі!

Алла КОССОВСЬКА

Ілюстрації Михайла МИХАЛЕВИЧА

ДРУЖБА

(Оповідання хлопця)

Це розповів мені й моєму братові Василькові наш дядько Славко. Як, ви не знаєте дядька Славка? Це найкращий дядько, який тільки може бути на світі! У нього в голові ціла купа всяких казок, оповідань, вигадок. І де в нього це все в голові вміщається, просто незрозуміло!

Ось і цю історію розповів нам цей наш мудрий дядько.

Якось він ішов на роботу. Працює він не в Ню Йорку, а десь далі, в малому місті, і їздить туди підземкою, а від підземки йому треба ще пройти кілька кварталів.

„І ось, — каже дядько. — іду й бачу, як мене обганяє маленький такий, руденький песик з гострою мордочкою і хвостиком-бубличком, на коротких лапках. Обігнав і, не оглядаючись, побіг далі — був, видно, чимсь дуже заклопотаний''.

Дядькова дорога звертала праворуч, і він не помітив, куди зник песик.

На другий день в той самий час песик знову обігнав дядька і знову десь зник.

На третій день цей песик так зацікавив дядька Славка, що він не звернув, як завжди, направо, а пішов слідом за песиком, щоб дізнатися, нарешті, які такі справи примушують песика бігати щодня рано вранці кудись, наче на роботу.

Песик завернув за ріг вулиці — і дядько за ним. Що ж він побачив? Песик добіг до великого ґаражу, де стояли запарковані фабричні вантажні авта, і зупинився. Зупинився і дядько Славко.

В той час до ґаражу під'їхав верхи полісмен. Зіскочив з коня, „запаркував'' його між двома автами, а сам рушив через площу до свого посту. І відразу ж руденький песик з радісним вищанням кинувся до коня, почав стрибати навколо кінської морди, потім перевернувся на спину й підняв угору всі свої чотири лапки. А кінь нахилив голову і мордою жартома почав качати песика з боку на бік.

Потім песик ліг перед конем, поклав мордочку на лапи і так залишився. Дядько пішов на роботу.

Дядько каже, що з того часу його щось начебто тягло щоранку піти подивитись на радісну зустріч двох друзів — коня й песика. Його зворушувала ніжність, яку виявляв песик до свого друга. Він, той песик, стеріг коня в той час, коли

Ганна ЧЕРІНЬ

Ілюстрація Оксани ЦЕГЕЛЬСЬКОЇ

ОЛЕНКА Й ОЛЕНЯТКО

В зоопарку на узгір'ї,
Де живе багато звірів,
Йшла Оленка по алеї
Із матусею своєю.

Нудьгували олені,
Чимсь незадоволені,
Чи, можливо, з чимсь незгодні,
А можливо — що й голодні.

Став один при ґратах близько,
Дівчинці вклонився низько
І Оленка, так, як він,
Віддала й собі поклін.

А тоді така чудова
Повелась у них розмова:

— Ти гарненьке оленятко!
Де твої матуся й татко?
Може ти не снідало?
Може не обідало?
Маю грушку я єдину —
Можу дати половину!

— Ні, спасибі, я вже ситий:
Їв спориш я соковитий.
Може хочеш ти трави?
То візьми собі, нарви.

Спориш або гірчак — рід трави (knot-grass); олень — deer; ґрати — bars.

його господар повнив службу, і нікому не давав до нього підступити.

Якось до ґаражу забіг такий самий малий песик, але наш вартовий з гавкотом прогнав його геть. Тільки до дядька нашого песик поставився прихильно і дозволяв йому погладити себе і свого друга — коня.

Іноді полісмен повнив службу на коні. Тоді Лиско (так назвав песика дядько Славко) біг близько-близенько, між задніми ногами коня, і кінь обережно ступав, щоб не настоптати свого друга.

Одного разу дядько помітив, що Лиско скаче лише на трьох лапках, а четверту тримає підгягненою під животом. Полісмен розповів, що до ґаражу приблудився великий пес, підійшов до коня, а Лиско, своїм звичаєм, почав гнати його геть. Пес розсердився і покусав йому лапу.

А потім сталася велика біда: вантажне фабричне авто, що його паркував, мабуть, якийсь невправний шофер, почало наїздити на коня задніми колесами. Лиско схопився і почав гавкати, але за гуркотом мотора його гавкоту шофер не почув. Коневі відступати було нікуди, бо ззаду також було авто, а Лиско не хотів кидати друга в небезпеці. Так він попав під колеса й загинув, поки авто спинилося.

Так розповів наш дядько Славко. Ой, щось попало мені в око! Ні, я не плачу, це щось мені в око влетіло . . . Ось мій брат Василько насправді плакав, коли дядько оповідав, але Василько ще маленький. А я . . . я не плачу!

Пояснення-словничок: **підземка — підземна залізниця (subway); квартал — частина вулиці (block); обганяти або обігнати — випередити когось, що іде або їде в тому самому напрямі (to outstrip, to leave behind); верхи — на коні чи взагалі на спині якоїсь тварини; вищання — скавучання (yelping, whining); ніжність — тут: fondness, affection; прихильно — favorably, friendly; настоптати — наступити ногою (to tread on, to step on).**

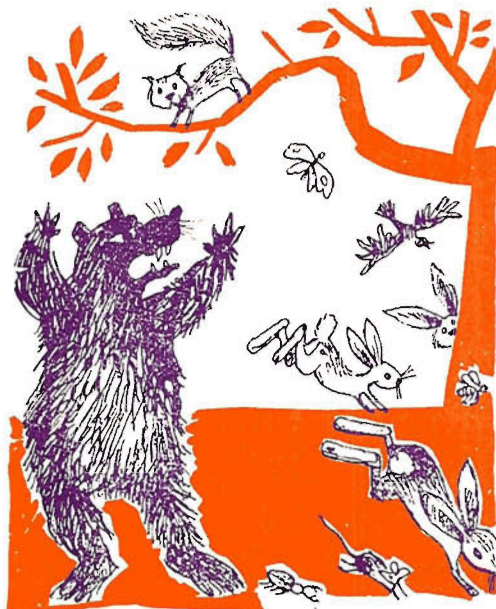
К. ПЕРЕЛІСНА

ВЕДМІДЬ

(Ілюстрація Юрія Козака)

Ведмідь ревнув,
Ввесь ліс почув, —
Листя затремтіло.

І пташечки
Й комашечки
З ляку поніміли.

А зайчики-
Стрибайчики,
Тільки рев зачули,

Поза ліском,
Понад ставком
В поле дременули.

А білочка
На гілочку
Видряпалась вище:

„Отам сиди,
Не йди сюди,
Лютий ведмедище!"

Дременути — швидко побігти.

Роман ЗАВАДОВИЧ

ОТ, ТАКИЙ ТО Я КОЗАК

(Ілюстрація Юрія Козака)

Маю гарного коня,
Їжджу я на нім щодня.
Голову він власну має,
На моїх ногах стрибає
І моїм ірже він ротом,
Аж коти тремтять за плотом —
І - га - га! І - га - га!

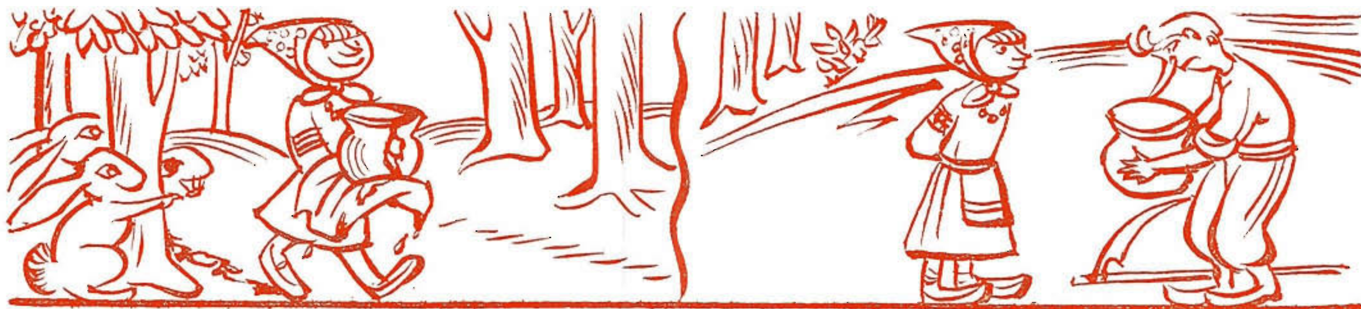
Є у мене і шаблюка,
І подібне щось до лука,
Сам зробив його з пружини,
Стріли маю із ліщини.
Все готовий до війни,
Всі рубаю бур'яни —
І - га - га! І - га - га!

От, такий то я козак,
Смілий, бравий — чи не так?
Будякам лоби стинаю,
Та кропиви не чіпаю,
Бо вона як запече,
То мій кінь чимдуж втече
На . . . моїх таки ногах . . .
І - га - га! І - га - га!

Ржати (про коня) — to neigh; ліщина — гнучке дерево, на якім ростуть лісові горіхи (hazel); бур'ян — weed; будяк — thistle.

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ*

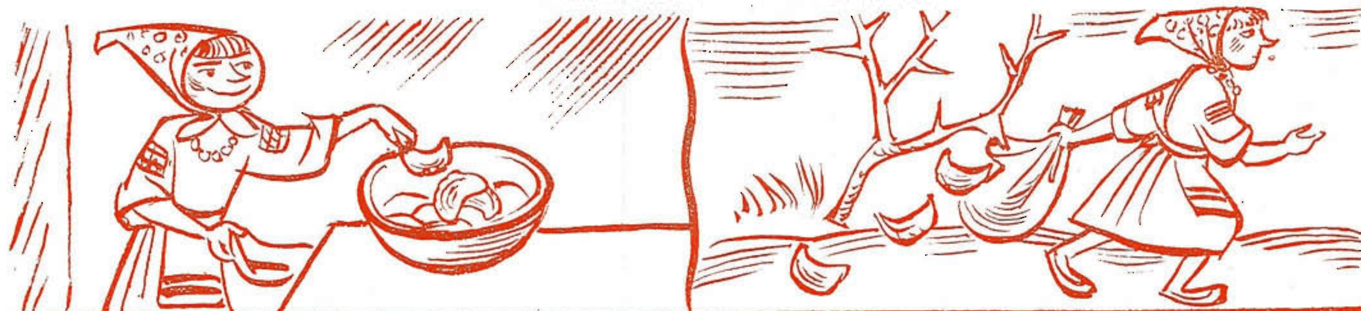
ГОЦА ДРАЛА

Ромтомтомик сіно косить,
Гоца Драла їсти носить.

Та й смачний зварила борщик!
Лиш взяла дірявий горщик.

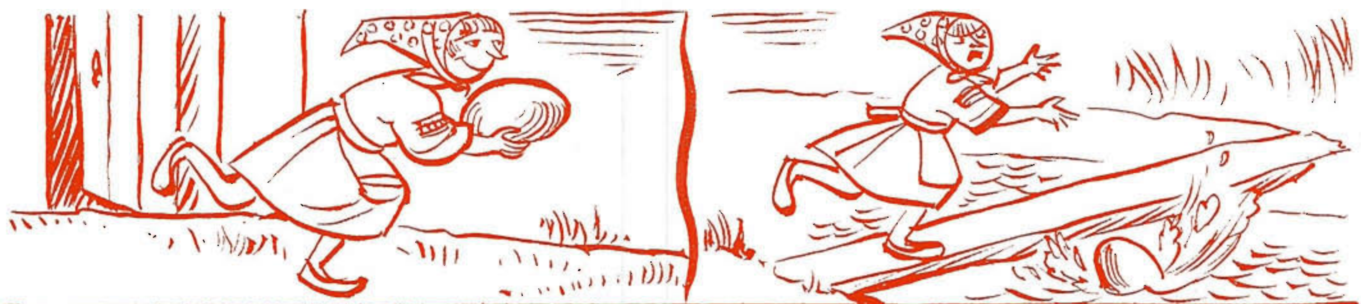
Борщик капав по дорозі,
Ґномик зирк — горнець порожній . .

Повернулась Гоца мила,
Сім вареників зварила.

В торбу з лопуха поклала
І чимдуж на луг помчала.

За тернину зачепила,
Все, що в лопусі, згубила . . .

Знов додому пішла,
Паляничку спекла.

Через кладку понад річку
Понесла цю паляничку.

Кладка трісь! — хитнулась Драла
Паляничка в воду впала . . .

Ґном косив усеньку днинку,
Аж знайшов в кущі малинку.

Половину з неї з'їв,
Решту Гоцоньці лишив.

Бо й вона ввесь день не їла,
А лише пекла й варила . . .

Слова: Леонід ПОЛТАВА *Музика: Василь СИДОРЕНКО* *Ілюстрації: Галя СИДОРЕНКО*

МАВПЯЧИЙ КОРОЛЬ

Оперета-казка на 3 дії

(Для звичайного або лялькового театру)

Р О Л І :

ПЕТРИК — хлопчик шкільного віку в українській народній ноші

ДІД — постать з українських казок, у білому, в брилі; ім'я — ОХРІМ

БАБА — постать з українських казок, в народному одязі; ім'я ПАРАСКА

НЕГР — мисливець-негр, з луком

КРОКОДИЛ

МАВПОЧКИ — Перша, Друга, Третя й інші, (можуть бути різні інші звірі)

ЖУРАВЕЛЬ — в вишитій сорочці.

ДЛЯ ВИСТАВИ ПОТРІБНО

Ріг української хати, клітки для птахів, малий літак із лялькою-фігуркою (подібною до Петрика), велика книга, лук і стріли; фасада великої клітки (для Петрика в Африці); барабани, брязкотельця — (для мавпягої оркестри); квіти, соняшники, — біля хати; великі казкові квіти й пальми.

У звигайному театрі показати відліт Петрика і його повернення літаком з допомогою іграшкового літагка: літак на нитці пролітає герез сцену з малою фігуркою-Петриком.

⁂

ДІЯ І

Декорація: ріг української хати, на яку згодом вилазить Петрик ловити у клітки птахів; типовий український пейзаж .

Ява І

(З'являється Дід і Баба, представляються глядагам)

ДІД

Я старий дідусь Охрім.

БАБА

Я — Параска, живу з ним.

ДІД

Живемо ми в Україні.

БАБА

А оце — моя хатина . . .

ДІД

Моя!

БАБА

Моя!

ДІД

Ні моЯ, ані твоЯ,
А наша!

БАБА

Ну, нехай буде наша! . .

ДІД

Довго ми самі жилИ,
Аж у поле раз пішли . . .

БАБА

Щоб усе у хаті мати,
Треба добре працювати . . .

ДІД

От у поле ми прийшли,
ВИпрягли свої волИ . . .

БАБА

Та орали — не орали, —
Петрика в кущі знайшли!

БАБА

Я знайшла!

ДІД

Ні, я знайшов,
Як від воза відійшов!

БАБА

Вдвох ми Петрика знайшли!

ДІД

Вдвох ми Петрика знайшли
І додому узяли,
Щоб він жив у нашій хаті
І щоб ми його могли
Уму-розуму навчати.

БАБА

Ну, а нині?
Ну, а нині?

ДІД

Нині, нині, нині, нині —
Ми не маємо дитини!

(Розшукують Петрика в кущах, за хатою, всюди — повертаються сумні).

ДІД

Ну, із Петрика й хлопчина —
НайнечЕмніша дитина!
Ні до книжки, ні до школи
Не загляне він ніколи . . .
А зате пташок ловити
Майстер він, та ще й який,
Скоро зловить всіх на світі
І посАдить у клітки!

Ява 2

(Петрик непомітно вилазить — з другого боку — на дах хати)

БАБА

Петрику! Де пропадАєш ти?!

ПЕТРИК

(Ставить клітку на птахів)

Та чого ви?! . . О-го-го!
Всіх птахів перелякаєте,
Не зловлЮ ні одногО!

БАБА

Он ти де, нечемний хлопче!
Злазь, чи захотів дубців?!

ПЕТРИК

Бабо, злізу я охоче,
Як спіймаю горобців!
Вже летять! Летіть, будь ласка,
Клітка є для вас завждИ! . . .

БАБА
Гей, Охріме!
ДІД
Гей, Параско!

ДІД, БАБА
А тягнім його сюди!
БАБА
Злазь негайно, хлопче! Годі
Отаку робити шкоду!

ДІД
Йди собі, учись у школі,
А пташок лиши на волі!
ПЕТРИК
А — замовкніть там, будь ласка.

ДУЕТ ДІДА Й БАБИ

ЛІБРЕТТО-ЛЕОНІД ПОЛТАВА
МУЗИКА-ВАСИЛЬ СИДОРЕНКО

Moderato

БАБА: не — здо-ро — ві ми ще й хво — рі, як же
ДІД: не здо ро ві ми ще й

mf *ritardando* *meno mosso* *mp* *cantabile*

БАБА: ли — хо, ли — хо спра-ви-ти-ся з ним, як нам впо-ра — ти-ся з ним!
ДІД: ли — хо, хво — рі. як нам впо-ра — ти-ся з ним!

БАБА: та ще й го — ре нам ста-рим, нам ста-рим: та із ким?
ДІД: ли — хо та ще й го — ре, та із ним! та із ним!

Р.Л.1975
3975,1

Я ловитиму завжди!
БАБА
Гей, Охріме!
ДІД
Гей, Параско!
ДІД, БАБА
А тягнім його сюди!

ТА ІЗ НИМ — ІЗ ПЕТ – РИ – КОМ ДО – РО – ГИМ.
ІЗ ПЕТ – РИ – КОМ!
ДО – РО – ГИМ!
D.C. al Fine
a tempo
РИ КОМ!
mf
ritardando
Fine
Р.А 1975
3975,2

(*Петрик не звертає уваги на їхні погрози, ловить і садовить птахів у клітку*)

ДІД, БАБА (*Дует*)
ДІД, БАБА
Лихо, лихо та ще й горе
Нам старим, нам старим:
Нездорові ми, ще й хворі,
Як же спрАвитися з ним,
Як нам впоратися з ним! . .
ДІД
Та із ким?
БАБА
Та із ним —
ДІД, БАБА
Із Петриком дорогим!
Горе, горе та ще й лихо
Нам старим, нам старим!
Проживали б собі тихо,
Та ніяк не можна з ним,
Ой, ніяк не можна з ним!
ДІД
А із ким?
БАБА
А із ким?! —
ДІД, БАБА
Із Петриком дорогим!

ПЕРША ПІСНЯ ПЕТРИКА

Діду, Бабо, прОшу не кричати,
Бо злякаються пташкИ!
Хочу я собі орла спіймати,
Хочу всіх, усіх спіймати,
Всіх крилатих — у клітки!

Ми чомусь не вміємо літати,
А літає кожний птах!
Діду, Бабо, геть ідіть від хати,
Всіх пташок я буду мати
У залізних, у клітках!

Діду, Бабо, досить говорити! —
Щось летить із-за Дніпра!..
Хочу я собі орла зловити
І зловлЮ, зловлЮ усе на світі,
Хоч би це була мара!
(*Чути гуркіт літака. Літак кружляє в небі, Петрик хоче зловити його у клітку!*)

ПЕТРИК

Мабуть це орел! Їй-Богу,
УхоплЮ його за ногу,
В клітку зразу посаджУ,
Крила мотузом зв'яжУ!
Це ор-р-р-рел!
Р-р-раз!..

(Літак саме пролітає за хатою — і раптом Петрик зникає з даху! Ще мить — і вже він летить високо вгорі, вчепившись за колесо літака (— лялька —).

БАБА

Ой, нещасная година,
От і згинула дитина!

ДІД

Петрику! Міцніш тримАйся.
До пілота пробирайся!
Це ж не птах, а це — літак!..

БАБА

Оце так-так!..

ПЕТРИК

Ой, Дідусю, я боюся!..
Діду, бабо!
Рідна школо!
Не побачу вас ніколи!
Ой, боюся,
Ой, боюся!
З літака впаду —
Заб'юся!..
(Літак полетів, гуркіт стих)

ДІД

Ну, пропав уже, подався!..

ДІД

Птиць ловив, а сам попався!..

БАБА

(Плаче)
Боже, Боже,
Вже ніщо нам не поможе!
Йдім його шукати вдвох...

ДІД

Ні, світ великий —
Не обійдем і довіку...

БАБА

Що ж нам робити?..

ДІД і БАБА *(Дует)*

Петрик вчитись не хотів —
На край світу полетів!

АРІЯ ПЕТРИКА

Р.А.1975
3976

Приспів:
Що ж ми будемо робити?
Як без Петрика нам жити?
Вже й водиці із криниці
Нам ніхто не принесЕ!
Все пропало, все!

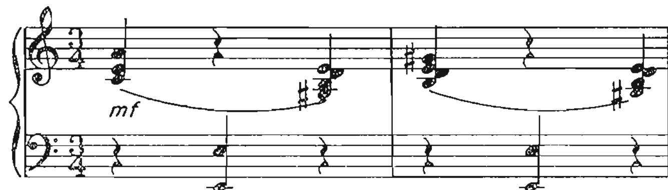
От так-так, от так-так,
Забрав Петрика літак!
Як без школи знати, як,
Що є птах, а що літак?!

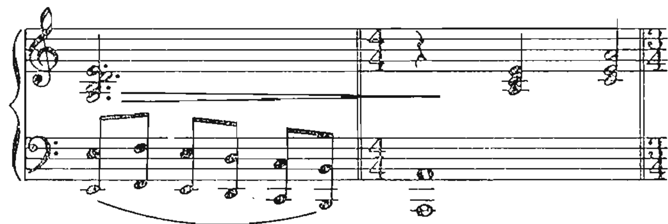
Приспів:
Що ж ми будемо робити,
Як без Петрика нам жити?
Вже й водиці із криниці
нам ніхто не принесе!
Все пропало, все!

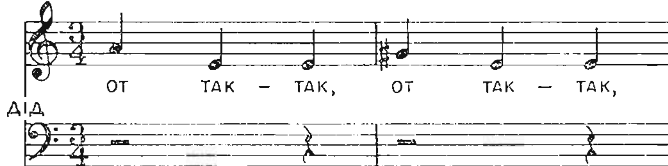
Ява 3
(Поблизу Діда й Баби проли-

ДУЕТ ДІДА Й БАБИ

ЛІБРЕТТО–ЛЕОНІД ПОЛТАВА
МУЗИКА–ВАСИЛЬ СИДОРЕНКО

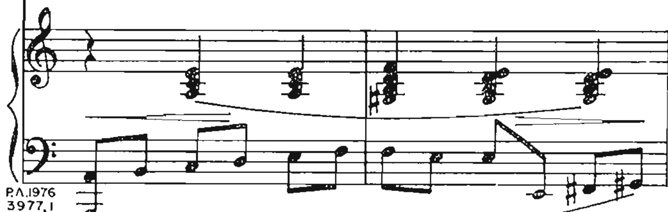

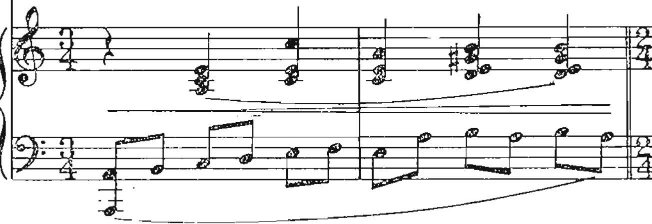

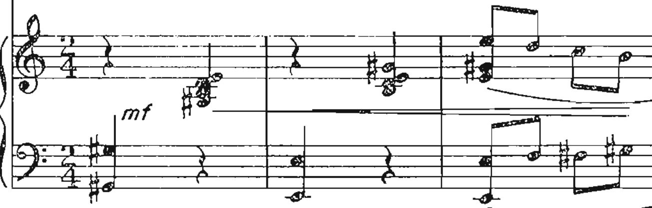

P.A.1976
3977,1

тає Журавель, злітає з другого боку на хату, скидає на землю одну Петрикову клітку)

ЖУРАВЕЛЬ

(Поклацавши дзюбом)

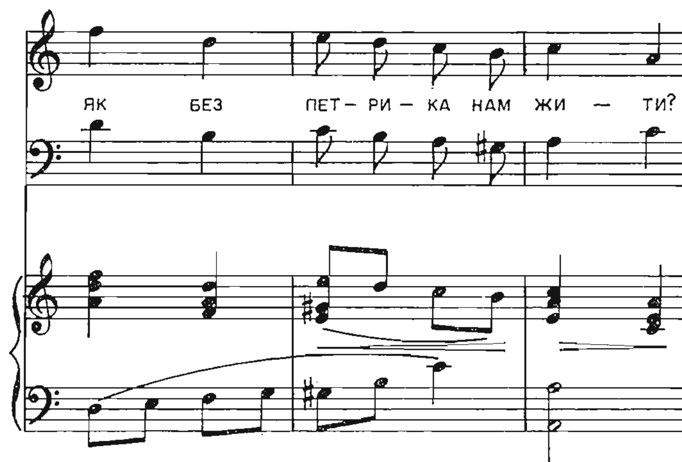
Так-так-так! Так-так-так!
Чом це ви так розкричались?
Що тут сталось?
Чом на хаті ці клітки? —
Це погані забавки!

БАБА

Журавлику сірокрилий,
Ти літаєш всюди,
Поможи нам, друже милий,
Повік не забудем!..

ЖУРАВЕЛЬ

Так-так-так, так-так-так,

Р.Л.1976
3977,2

Чом це ви так розкричались?
Що тут сталось?

ДІД

Лихо сталось: наш хлопчина
(Видко, доля вже така)
Ухопивсь за літака
Й полетІв із України!

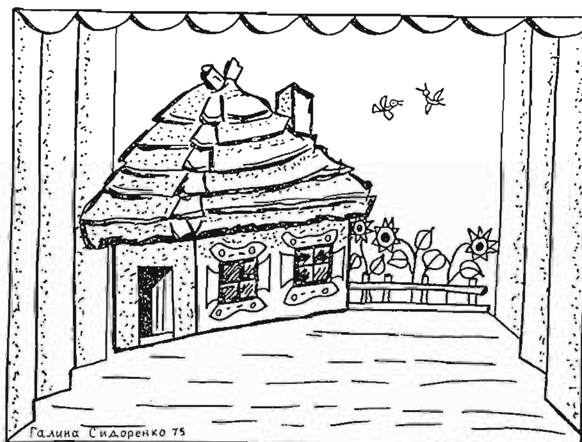
Не любив книжок читати,
Птахів кидав у тюрму,
А тепер вже пропадати
Доведеться і йому!

ЖУРАВЕЛЬ

Так-так-так, так-так-так,
Ухопився за літак!
Полечу я вмить за ним,
За Петриком дорогим,
І до вас я повернуся
І про все вам розповім!

(Журавель відлітає, Дід і Баба махають йому вслід руками на прощання)

(Кінець 1-ої дії)

Хата в 1-ій і 3-ій дії

Дід **Петрик** **Баба**

К. ПЕРЕЛІСНА *Музика: Осип ЗАЛЕСЬКИЙ* *Ілюстрації: Юрій КОЗАК*

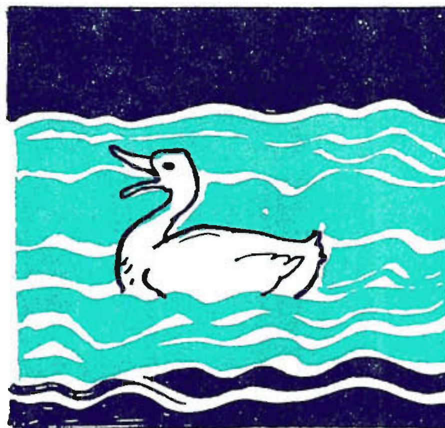
ГАРЯЧЕ!

„Ох, як сонечко пече,
Аж у лапки боляче!
Ні травички, ні водички —
У дворі нам гаряче!"

Квочка охкає: Кво-квок!
Швидше, діти, у садок!
Там травичка, там водичка,
Там приємний холодок!"

Качка кахнула з кутка:
„Швидше, діти, до ставка!
Там травичка, там водичка,
Там і спека не така!"

Півень крикнув на тинку:
„Зараз добре в холодку!
Там травичка, там водичка!
Всі туди! Кукуріку!"

Квочка — clucker, mother-hen; спека heat; тинок — низький тин (fence).

ГАРЯЧЕ!

ДЛЯ ОДНОГО ГОЛОСУ
АБО
ДВОГОЛОС. ХОРУ З ФОРТЕПІЯНОМ

Живо

СЛОВА – К. ПЕРЕЛІСНА
МУЗИКА – ОСИП ЗАЛЕСЬКИЙ

ОХ, ЯК СО-НЕЧ-КО ПЕ-ЧЕ,
АЖ У ЛАП-КИ БО-ЛЯ-ЧЕ!
НІ ТРА-ВИЧ-КИ,
НІ ВО-ДИЧ-КИ,
У ДВО-РІ НАМ ГА-РЯ-ЧЕ!

1,2,3, ... 4.

КУ-РІ-КУ!

Р.Л.1976
3967

К. ПЕРЕЛІСНА

ПУСТИ!

(Ілюстрація Юрія Козака)

Мамо люба, дорогенька,
Ти пусти мене в садок —
Я гулятиму тихенько
І не рватиму квіток.

І не сяду на доріжці —
От побачиш ти сама,
І не бовтатиму в діжці —
Там водички вже нема!

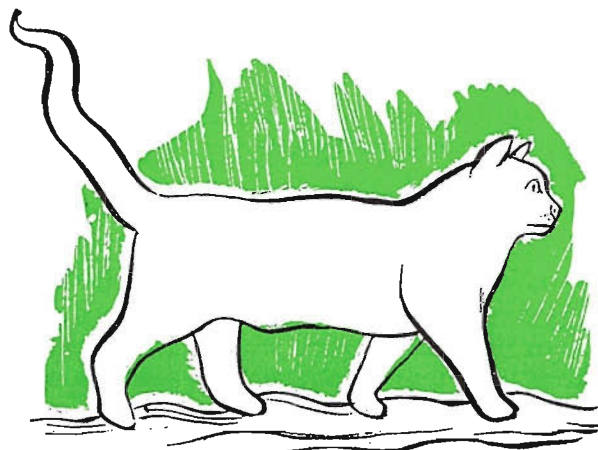
І метеликів не стану
Ні ганяти, ні ловить . . .
На доріжці під парканом
Буду з кицею ходить.

Діжка — велика дерев'яна або металева посудина (tub, vat); паркан — огорожа (тут: garden-fence).

КІТ БЕЗ ЧОБІТ

Ходить кіт та без чобіт
І лиш босий слід.
Де ж у літку ти бував?
Де ж ти, в кого працював?
Але кіт, як завжди, кіт!
Що йому, що без чобіт!
Що йому, що босий слід!
Хвіст угору він підняв:
– Що сьогодні на обід?

Бабай

М. МАМОРСЬКИЙ

УКРАЇНЦІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ ВЖЕ СТО ЛІТ

Між людьми втерся звичай відзначати роковини важливих подій у їх житті. Найчастіше відзначають річницю свого народження, закінчення школи, одруження, переходу на самостійну працю. Цього року ціла Америка урочисто святкує двосоті роковини проголошення себе вільною і незалежною державою. Разом з нею українці в Америці відзначають століття від часу прибуття до цієї країни перших еміґрантів з України.

Є різні причини, чому люди переселюються з одної країни до другої: часом тому, що живуть на убогій землі, яка не в силі їх прогодувати; часом їх забагато і не вистачає для всіх хліба і праці; буває й так, що вони втікають на чужину, рятуючись від ворога, що силою захопив їх землі й жорстоко переслідує їх і їхню релігію.

Причиною виїзду українських селян з України до Америки було те, що вони мали замало землі, бо більшість її належала багатим шляхтичам-дідичам ще з часів так званої панщини.

До Америки прибували українські люди навіть більше, ніж сто років тому, але їх було зовсім мало. З давніх записок довідуємося, що за часів Ляссаля комендантом форту Люїзіяна був українець, священик з Київщини, панотець Агапій Гончаренко, що прибув до Америки в 1865 році, видавав газету англійською мовою, а в російській газеті друкував деякі вірші Тараса Шевченка.

Довідавшись, що в Америці є великі копальні вугілля, які потребують робітників, незаможні українські селяни почали зголошуватися на виїзд. Їхали передусім молоді, без родин. Зразу вони думали лише заробити трохи грошей і, вернувшись додому, докупити поля й поліпшити свої господарства. Їхали насамперед лемки з гір Карпат, з Закарпаття і Галичини, а за ними рушили наші люди з цілої Галичини, що належала тоді до Австро-Угорської монархії.

І так, сто років тому перші українці ступили з кораблів на американську землю і насамперед поселилися в містечках стейту Пенсильвенія. Цього року (1976) в місті Шамокіні урочистим фестивалем відзначено цю подію. За час від 1876 року до Першої світової війни (1914-1918) приїхало до Америки коло 350 тисяч українців. Багато з них, заробивши трохи грошей у копальнях і фабриках, вернулося в Україну, а інші тут залишилися назавжди і стали громадянами Америки.

о. Агапій Гончаренко

По Першій світовій війні прибуло до Америки ще коло 15 тисяч українців, а по Другій світовій війні — коло 80 тисяч. Тепер живе на землях З'єднаних Стейтів Америки приблизно 450 тисяч людей українського походження. Вони розселилися по всій Америці, головно в північних її стейтах від Ню Йорку до Каліфорнії. Найбільші українські громади є в Ню Йорку, Філядельфії, Детройті, Чікаґо і Клівленді. Всюди, де живе навіть і невелика громада українців, побудовано церкви, католицькі і православні, Народні Доми, засновано суботні (у великих містах теж цілоденні) українські школи й різні організації. Виходять українські часописи й журнали, друкуються книжки, відбуваються театральні вистави й концерти. В деяких американських університетах заведено навчання української мови, літератури, історії і культури.

Українські іміґранти в Америці тяжко працюють, але можуть жити вільно і заможно. Їхні діти, якщо здібні й пильні, здобувають високу освіту і стають учителями, інженерами, лікарями, священиками, урядовцями. Іміґрація з України дала Америці чимало талановитих людей-професіоналістів, які причиняються до піднесення культури і багатства цієї країни, а ціла українська громада збагачує Америку своїми гарними звичаями і культурними цінностями.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ШКОЛА СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ В ПОКЛОНІ Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Кожного року школа св. Юра в Ню Йорку відзначає концертом роковини Тараса Шевченка. Цього року Шевченківський концерт відбувся 23-го березня. Редакція „Веселки" отримала кілька дописів від учнів про шкільну академію на честь нашого Генія.

Ксеня З є л и к, учениця 6-ої кляси пише:

Кожного року в березні всі українці віддають пошану славному поетові Тарасові Шевченкові. Також і школа св. Юра відзначила це свято концертом. 23-го березня в шкільній авдиторії зібралися учні, вчителі, батьки і гості. Кожна кляса підготовила якусь точку. Деякі кляси виголошували вірші, інші співали пісні. Друга, третя і четверта кляси виконали сценку з життя Т. Шевченка, восьма кляса приготовила промову, а третя, четверта, п'ята і шоста грали на інструментах. Концерт почався „Заповітом", а закінчився українським національним гимном.

Батькам і гостям цей концерт дуже сподобався, а ми всі були раді, що так гарно відзначили пам'ять найбільшого українського поета.

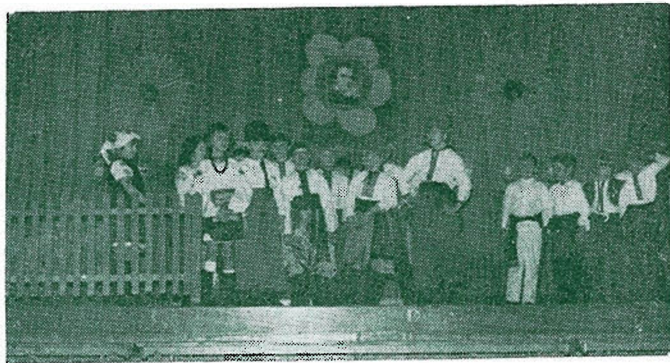
Збірна деклямація „Івана Підкови" учнями 7-ої кляси

Американські українці не забувають про рідний край і всяко йому помагають. Вони стараються зберегти рідну мову і знання про нарід, від якого походять, бо на них лежить обов'язок знайомити світ з Україною, допомогти їй визволитися з неволі і стати такою щасливою і заможною країною, якою стала Америка двісті років тому.

Ж о р с т о к о — cruelly, brutally; ш л я х т и ч — nobleman; д і д и ч, п о м і щ и к — власник великого земельного господарства (landlord); ц і н н і с т ь — value, worth.

А ось допис Лесі Г а л і в:

Як кожного року, так і цього школа св. Юра в Ню Йорку приготовила концерт на пошану Тараса Шевченка. Всі кляси і садочок взяли в ньому активну участь. Концерт почався співом „Заповіту". Кожна

Сцена з „Кобзаревої гостини" Р. Завадовича у виконанні 3-ої і 4-ої кляси

кляса деклямувала якийсь вірш поета. Третя і четверта кляси виконали на інструментах пісню „Садок вишневий". Шоста кляса співала „Реве та стогне". Володимир Яремчук з шостої кляси виконав на скрипці кілька мелодій до творів Шевченка. За те публіка нагородила виконавця оплесками. Наша сьома кляса деклямувала вірш „Іван Підкова", Уляна Кекіш грала на фортепіяні. Її також слухачі нагородили оплесками. Друга, третя і четверта кляси поставили п'єсу, в якій була представлена боротьба козаків з турками. Козаки побороли турків і з радости танцювали. Присутнім п'єса сподобалася.

На закінчення концерту восьма кляса спільно з публікою відспівала „Ще не вмера Україна".

Наші батьки були дуже задоволені.

А тепер прочитаймо ще допис Дарки Л е щ у к, учениці 6-ої кляси:

Кожного року в березні наша школа приготовляє концерт у пам'ять Тараса Шевченка. Цього року святкування відбулося 23-го березня в шкільній авдиторії. Всі діти були вдягнені у вишивані блюзки і сорочки. Кожна кляса деклямувала вірші поета. Були також групи, які танцювали, грали на бандурах і на фортепіяні. Наша кляса деклямувала „Мені тринадцятий минало" і співала „Реве та стогне". Концерт закінчився співом національного гимну.

Концерт гарно вдався.

Від Р е д а к ц і ї: Дякуємо учням школи св. Юра, що прислали нам дописи з концерту на честь Т. Шевченка. Діти повинні бути вдячні своїм учителям і виховникам, що підготовили з ними цікаву програму. Такий концерт повинен бути заохотою для батьків посилати дітей до своєї школи, бо в ній діти вивчать не тільки предмети, приписані програмою, але також опанують рідну мову, вивчаться деклямувати, співати, грати на інструментах і ставити сценки. Таким способом діти пізнають рідну культуру і стануть добрими членами української спільноти.

Сподіваємося, що й на майбутнє учні школи св. Юра присилатимуть „Веселці" дописи зі шкільного життя.

Сценарій і текст: Роман ЗАВАДОВИЧ
Scenario and story: R. ZAWADOWYCH

Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ
Ilustrations: P. CHOLODNY

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ — ІСТОРИЧНА КАЗКА
UKRAINIAN TALE — BOHDAN-SICHOVY STRILETS

РОЗДІЛ XXI: ПОМИЛКА І ДОБРИЙ УЧИНОК ХЛОПЦЯ САВКИ

CHAPTER XXI: MISTAKE AND GOOD DEED BY SAVKA

„Це певно наші!" — подумав Савка, пригадав засипаних обвалом вояків і, не зважаючи на небезпеку, побіг у напрямі печери.

"They're probaly our men," Savka thought, remembering the two soldiers traped in the cave and, disregarding the danger, took off in that direction.

— На кого червоні кинули ґранати? — запитав Савку старший над повстанцями.

"At whom did the Reds toss the hand-granade?" asked the leader of the guerrillas.

— На двох солдатів тут, у печері, — сміливіше відповів хлопець. — Тепер вони засипані землею.

"At a couple of soldiers here in the cave," replied the boy, less fearful now. "They're traped in there."

— Значить, це не червоні, це наші! — сказав старший. — Треба їх негайно відкопати!

"That means that they are not Reds. They must be our men," said the leader. "They must be freed immediately.

Савка миттю покликав батька, маму й сусідок-рибалок із заступами.

Savka called his father, his mother and few of the neighboring fisher-women with shovels.

Коли обвал розкопано, з печери вийшли Федір і Микола здорові й радісні.

The landslide removed, Mykola and Fedir emerged from the cave healthy and happy.

(Кінець розділу двадцять першого)
(End of Chapter XXI)